

Handläggare: Inger Outzen
Telefon: 08-508 10 053

Till
Östermalms stadsdelsnämnd
sammanträde 2013-06-13

Yttrande över Revisionskontorets årsrapport 2012

Förslag till beslut

Nämnden godkänner och överlämnar detta tjänsteutlåtande till Stockholms stads revisorer.

Göran Månsson
stadsdelsdirektör

Sammanfattning

Stockholms stads revisorer har granskat Östermalms stadsdelsnämnds verksamhetsår 2012. Den årliga revisionen omfattar granskningar och bedömningar gällande stadsdelsnämndens ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat, nämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten samt nämndens bokslut, delårsrapport och räkenskaper. Revisionskontorets sammanvägda bedömning baseras även på de granskningar som revisionskontoret genomfört under året.

Revisionskontoret bedömer sammantaget att Östermalms stadsdelsnämnd i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, och att nämnden under år 2012 i huvudsak har nått kommunfullmäktiges mål för verksamheten, sina egna mål samt uppnått i verksamhetsplanen angiven verksamhet. Revisionskontoret anser att prognossäkerheten i nämndens tertialrapporter har varit god under året och att utfallet visar att budgethållningen har varit tillräcklig. Revisionskontoret anser att nämndens interna kontroll har varit tillräcklig, och bedömer att bokslut och räkenskaper är rättvisande samt följer gällande regler och god redovisningssed.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom stadsdeldirektörens stab i samråd med övriga avdelningar och enheterna kansli, ekonomi och personal.

Ärendet

Verksamhetens ändamålsenlighet, ekonomi och resultat

Revisionskontorets synpunkter

Sammanfattningsvis bedömer revisionskontoret att Östermalms stadsdelsnämnds ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat för året är tillfredsställande, att styr-

ning, uppföljning och kontroll är tillräcklig samt att bokslut och räkenskaper för år 2012 är rättvisande.

Nämnden redovisar ett nettoöverskott på 12,9 mnkr före resultatdispositioner. Efter överföring av resultatenheternas resultat uppvisar nämnden ett nettoöverskott på 13,6 mnkr. Utfallet visar att budgethållningen har varit tillräcklig. De största avvikelserna finns inom verksamheterna äldreomsorg, nämnd och förvaltningsadministration samt socialtjänst. Av nämndens redovisning framgår att verksamhetsområdet socialtjänst redovisar ett nettounderskott på 8,4 mnkr.

För övriga verksamhetsområden redovisas endast mindre budgetavvikelser. Revisionskontoret anser att nämnden har förklarat avvikelserna på ett tillfredsställande sätt.

Revisionskontoret bedömer att nämnden under år 2012 i huvudsak nått kommunfullmäktiges mål för verksamheten. Vidare bedöms att nämnden i huvudsak har nått sina mål och uppnått i verksamhetsplanen angiven verksamhet.

Efterlevnad av lagar, föreskrifter och riktlinjer

Anmälningar enligt 14 kap SoL resp 24 § LSS ("Lex Sarah") och enligt Patientsäkerhetslagen ("Lex Maria") och ej verkställda domar

Under år 2012 har två anmälningar gjorts avseende Patientsäkerhetslagen ("Lex Maria"). Nämnden har under året anmält fyra ärenden enligt 14 kap SoL eller 24 § LSS ("Lex Sarah"). Vid årsskiftet fanns tre ej verkställda domar enligt SoL och LSS. Två inom äldreomsorg och en inom LSS.

Ej verkställda beslut enligt SoL och LSS

Vid årets slut fanns 18 ej verkställda beslut. I samliga fall har nämnden kunnat verkställa besluten med en fullgod insats men den enskilde har av olika skäl tackat nej till insatsen.

Trygghet i stadens parker

Revisionskontoret har genomfört en granskning av om stadsdelsnämnderna och trafik- och renhållningsnämnden arbetar på ett tillfredsställande sätt med trygghetsskapande åtgärder när det gäller stadens parker (Rapport 2012:6). Granskningen har omfattat trafik- och renhållningsnämnden samt stadsdelsnämnderna Kungsholmen, Norrmalm, Östermalm, Södermalm och Hägersten-Liljeholmen. Revisionskontoret bedömning är att Östermalms stadsdelsnämnd i huvudsak har en tydlig styrning, kontroll och uppföljning av trygghetsarbetet i parkerna. Det finns en tydlig ansvarsfördelning och ett fungerande samarbete i trygghetsarbetet med trafik- och renhållningsnämnden.

Nämnden har 2012-12-18 yttrat sig över rapporten. Av yttrandet framgår bl. a att nämnden delar revisionskontorets uppfattning om att det behövs ett stadsövergripande dokument för trygghetsarbetet i stadens parker.

Fritidsverksamhet för barn och ungdom

Kommunfullmäktige anger i budgeten för 2012 att stadsdelsnämnderna ska tillhandahålla en mångfald av fritidsverksamheter för barn och unga i samverkan med det lokala föreningslivet och andra aktörer. Revisionskontoret har granskat hur stadsdelsnämnden arbetar med att tillhandahålla mångfald i utbudet av fritidsaktiviteter för ungdomar från 13 års ålder under kvällar, helger och lov. Nämnden erbjuder verksamhet i en ungdomsgård och ett ungdomscafé. Dessa har öppet tre vardagskvällar i veckan och har stängt under loven. Verksamheterna erbjuder ett begränsat utbud av aktiviteter. Mellan april och september erbjuds i Humlegården fotbollsplan, skateramp mm. Nämnden planerar att under hösten 2013 öppna ett ungdomens hus i Humlegården. Sammanfattningsvis anser revisionskontoret att nämnden erbjuder ett begränsat utbud av fritidsaktiviteter för barn och ungdomar under kvällar, helger och lov. I dagsläget uppfyller inte nämnden fullt ut kommunfullmäktiges intention om fritidsaktiviteter för barn och unga. Öppnas ett ungdomens hus i Humlegården skapas möjligheter för ett varierat utbud av fritidsaktiviteter enligt kommunfullmäktiges intentioner.

Intern kontroll

Revisionskontorets synpunkter

Nämndens system för intern kontroll

Nämnden har ett system för intern kontroll och har upprättat en risk- och väsentlighetsanalys samt en internkontrollplan för år 2012. Under året har förvaltningen kontrollerat att korrekta momsavdrag har gjorts. Ett antal fakturor kontrollerats mot gjorda beställningar. Därtill har kontrollerats att inkomna klagomål och synpunkter har hanterats på ett korrekt sätt. Vid sidan om internkontrollplanen har kvalitets- och avtalsuppföljningar genomförts vid ett antal vård och omsorgsboenden.

Revisionskontoret bedömer att nämndens interna kontroll har varit tillräcklig. Vissa smärre avvikelser i genomförda granskningar har noterats. Sammantaget bedömer revisionskontoret att nämnden följer upp den interna kontrollen i sina verksamhetsprocesser på ett systematiskt sätt.

Nämndens lednings- och styrdokument

Revisionskontoret har granskat nämndens verksamhetsplan för år 2012 och bedömer att nämndens egna mål ansluter till kommunfullmäktiges mål för den verksamhet som nämnden bedriver och att den utgör ett ändamålsenligt styrdokument.

Nämndens uppföljning av ekonomi och verksamhet

Revisionskontoret konstaterar att nämnden har rutiner för uppföljning av ekonomi och verksamhet, genom månads- och tertialrapporter samt verksamhetsberättelse. Prognossäkerheten i nämndens tertialrapporter har varit god under året.

Uppföljande granskning av persontransporter

Granskningen visade att det vid nämnden saknades rutiner och arbetssätt som säkerställer att samplanering av resorna sker. Vidare noterades att det inte gjordes tillräckliga kontroller innan fakturorna godkändes för attest. Bland annat kontrollerades inte att resorna var genomförda eller att avbokade resor debiterades på ett korrekt sätt av reseleverantören.

Revisionskontoret har genomfört en uppföljande granskning under 2012. Denna visar att en rad åtgärder har vidtagits för att stärka den interna kontrollen i hanteringen av persontransporter. Ett samarbete har inletts tillsammans med de tre stadsdelsnämnderna Normalm, Kungsholmen och Södermalm.

Handläggarnas fakturakontroller sker nu på ett mer systematiskt sätt innan attest. Sammanfattningsvis kan det konstateras att nämnden har skärpt sina rutiner och den interna kontrollen i hanteringen har stärkts.

Hemlöshet - vräkningsförebyggande insatser med inriktning mot barn

Revisionskontoret har genomfört en granskning av om nämndernas vräkningsförebyggande arbete bedrivs i linje med kommunfullmäktiges intentioner i budget 2012.

Revisionskontorets bedömer att nämnden inte helt följer kommunfullmäktiges intentioner eftersom nämnden inte har tagit fram en handlingsplan för det förebyggande arbetet. Däremot har gemensamma rutiner utarbetats för samarbetet inom Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm avseende, hyres- och elskulder, störningar och avhysningar. Rutinerna utgör ett stöd i den praktiska handläggningen, men tydliggör inte nämndens ambition, dvs. vad nämnden vill nå och vilka prioriterade insatser som ska leda dit. Det framgår inte heller av planen hur samverkan ska ske mellan olika involverade aktörer, t.ex. mellan stadsdelsförvaltningen och hyresvärdarna. Även barnperspektivet har en undanskymd plats. Nämnden rekommenderas därför att förtydliga dessa delar i en handlingsplan. Planen bör även ange former för extern och intern samverkan. Här är socialnämndens rapport om stadens vräkningsförebyggande arbete en bra utgångspunkt.

Nämnden behöver etablera ett mer strukturerat samarbete med hyresvärdarna. Detta för att i ett tidigt skede kunna fånga upp familjer med obetalda hyror, störningar, olovlig andrahandsuthyrning etc.

Kommunfullmäktiges mål förutsätter att det vräkningsförebyggande arbetet är en del av socialtjänstens permanenta verksamhet. Det är därför viktigt att stadsdelsnämnden tar ställning till hur det genom projektmedel förstärkta vräkningsförebyggande arbetet ska fortsätta efter projektidens slut.

Förvaltningens kommentar

Förvaltningen menar att det finns en planering för det vräkningsförebyggande ar-

betet, i motsats till vad revisionskontorets skrivet i sin årsrapport. Förvaltningen anser att nämndens intentioner tydligt framgår i den projektansökan som lagts framför för projektet "Förebyggare-Bo" liksom att ambitionsnivån är framgång av texter i nämndens verksamhetsplan. Projektet är ett sätt att i praktisk verksamhet arbeta för att motverka vräkningar. Samarbetet med Kronofogdemyndigheten liksom med de kommunala fastighetsbolagen är etablerat sedan tidigare, bl a genom de särskilda uppsökare som verkat inom förvaltningen. Barnperspektivet följs nog i det vräkningsförebyggande arbetet, särskilt i fråga om familjer med obetalda hyror. Förvaltningen har medverkat till att inga barnfamiljer har vräpts under 2012.

Nedan utdrag ur verksamhetsberättelse 2012:

"Förebyggare-Bo"

I september 2012 inleddes projektet "Förebyggare Bo". En projektanställt ska under ett år på 1/2-tid arbeta uppsökande och vräkningsförebyggande. Ansökan avsåg en heltidsanställd. Projektet finansieras genom central medelreserv. Projektledaren har deltagit i utbildningen " Framgångsrikt strategiskt arbete för att förebygga vräkningar" under två dagar arrangerad av SIPU. Vidare har förnyade kontakter tagits med övriga innerstadsstadsdelar för erfarenhets- och kunskapsutbyte. Projektledaren har varit delaktig i arbetet med att ta fram nya gemensamma förebyggande rutiner avseende vräkningar. Rutinerna gäller för förvaltningarna Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm. Ett samarbete har inletts tillsammans med äldreomsorgen Östermalm i syfte att öka personalens kunskaper avseende vräkningar och störningar och samtidigt bistå då risk för vräkning uppstår. Samarbetet med Kronofogdemyndigheten är väl uppbyggt liksom med de kommunala fastighetsbolagen. Inom stadsdelsområdet Östermalm finns många privata fastighetsägare, varav förvaltningen har kontakt med några, men att nå fler är en målsättning inom projektet. Frågor avseende vräkningar och störningar, via telefon och mail, besvaras av projektledaren. Projektets styrgrupp, dvs socialtjänstens ledningsgrupp, gör bedömningen att projektet fortlöper såsom planerat."

Överföring känslig information

Revisionskontoret har granskat om stadsdelsnämnden och dess sociala delegation har en korrekt hantering av e-post som skickas till och inkommer till ledamöterna. Stadens revisorer har tidigare särskilt framhållit att JO:s uttalande angående hanteringen av elektronisk post ställd till ledamöter är av särskilt intresse och bör beaktas av kommunstyrelsen och stadens nämnder (revisionsrapport 2010:07).

Granskningen har avgränsats till ordförande och vice ordförande i nämnden och sociala delegationen.

Resultatet av granskningen visar att vice ordförande men inte ordförande i nämnden har e-postadress som är knuten till staden, dvs en adress med ändelsen stockholm.se. Inom den sociala delegationen har varken ordförande eller vice ordförande en till staden knuten e-postadress.

Revisionskontoret bedömer att det är angeläget att ordförande och vice ordförande i den sociala delegationen alltid använder en e-postadress som är knuten till staden i sina kontakter med medborgarna i rollen som nämndledamot. När det gäller ordförande i stadsdelsnämnden och övriga nämndledamöter bör även de använda en e-postadress som är knuten till staden.

Förvaltningens kommentar

Förvaltningen har skapat stadsanknutna e-postadresser till ordförande i stadsdelsnämnden och ordförande i sociala delegationen. Vice ordförande i stadsdelsnämnden har redan en sådan adress, i egenskap av ledamot i Kommunfullmäktige. Stadsanknutna e-postadresser hindrar dock inte att medborgare i de flesta fall använder ledamöternas personliga och/eller partianknutna e-postadresser när de vill kontakta sina valda ombud, i synnerhet i de fall medborgare vill hålla dialogen skild från förvaltningens arbete och beslut.

Parbogarantin

En granskning har genomförts av i vad mån nämnderna efterlever fullmäktiges beslut om parboendegaranti och ersättningsmodell för basservice inom äldreomsorgen. Granskningen omfattar stadsdelsnämnderna Hässelby-Vällingby, Södermalm och Östermalm.

Granskningen visar att det är svårt att få fram fullständiga uppgifter om hur många par som ansökt och beviljats parboende. Anledningen till detta är att parboendena inte är registrerade på ett sådant sätt att uppgifterna direkt går att hämta ur Paraplysystemet. Granskningen visar att nämndens beslut i allt väsentligt följer stadens anvisningar.

Nämndens bokslut och räkenskaper

Revisionskontorets synpunkter

Sammanfattningsvis bedöms att bokslut och räkenskaper i allt väsentligt är rättvisande.

Kvalitet i redovisningen

Med hjälp av konsult har en granskning genomförts där syftet har varit att bedöma huruvida nämnden har en tillräcklig intern kontroll avseende kvaliteten i redovisningen. I samband med granskningen har även särskild kontroll skett av s.k. förtroendekänsliga poster såsom representation, resor, konferenser etc. Granskningen har genomförts genom registeranalys avseende samtliga transaktioner i nämndens driftredovisning för perioden 1 januari till 31 augusti 2012.

Nämnden följer stadens centrala regler och riktlinjer för redovisning. En anpassad kontoplan finns framtagen för förvaltningen. Denna har kompletterats med beskrivning kring tillämpning och informations-/utbildningsinsatser har genomförts.

Samtliga dokument finns på intranätet och är därmed tillgängliga inom förvaltningen. Under 2012 har en fördjupad granskning genomförts vid två enheter, bl.a. kontroll av att kontering skett på korrekt sätt. Slutsatsen blev att behov finns att öka kunskapen hos medarbetarna kring redovisning och kontering. Rutiner för löpande periodiseringar finns inte fullt utvecklade utan mer genomarbetade periodiseringar sker framförallt vid delårs- och årsbokslut. För att säkerställa tillförlitliga prognoser under året sker kontroller av redovisningen i samband med månadsuppföljningarna. I uppföljningen sker en genomgång av periodiseringsbehov samt en övergripande kontroll av redovisningen.

För de avvikelser och oklarheter som identifierats vid registeranalysen har i allt väsentligt erhållits tillfredsställande förklaringar. Större manuellt utförda bokföringstransaktioner har följts upp utan anmärkning. Inga differenser har identifierats vid avstämning av den totala redovisningen.

Förvaltningens kommentar

Förvaltningen genomför utbildning för chefer och annan personal i redovisning och kontering

Förtroendekänsliga poster

I samband med granskning av kvalitet i redovisningen har även särskild kontroll skett av s.k. förtroendekänsliga poster inom nämnden såsom representation, resor, konferenser etc. Revisionskontorets samlade bedömning är att nämnden har en tillräcklig intern kontroll för att säkerställa en kvalitativ redovisning.

Nämnden har utarbetat egna riktlinjer kring representation, gåvor, mutor och jäv. Det råder stor restriktivitet med intern representation inom förvaltningen. Enligt särskilt beslut av förvaltningschef använder man heller inte kontokort. Representationen bedöms i allt väsentligt följa stadens och nämndens regler/riktlinjer med vissa undantag. Kontrollerna visar att de granskade verifikationerna uppvisar brister mot regler/riktlinjer avseende angivande av syfte och deltagare.

Förvaltningens kommentar

Enligt nämndens och förvaltningens rutiner för representation och intern kontroll ska deltagarförteckning och syfte bifogas fakturan. Detta gör berörd chef i samband med attestering av fakturan i Agresso. Det innebär en teknisk svårighet och kan någon gång ha missats. Serviceförvaltningen ska i sina kontroller av faktureringen alltid övervaka att deltagarförteckning och syfte finns med. Förvaltningen har vid något tillfälle upptäckt att Serviceförvaltningens kontroll brustit. Detta har då påtalats för Serviceförvaltningen samtidigt som enhetscheferna påmint om de regler som gäller vid intern representation.

Vid lokalbrist har det förekommit att enhetschefer varit tvungen att hyra in lokal när man ska ha ex. arbetsplatsträff (APT) mm. Detta är inte intern representation

men har felaktigt konterats som sådant av enhetschefen när fakturan kommit. Dessa fakturor ska konteras som lokalhyra. Förvaltningens ekonomienhet har haft utbildning för enhetscheferna om detta. Vid förhyrning av lokal för arbetsmöte behövs alltså ingen deltagarförteckning eller syfte om man konterar rätt.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen konstaterar att Revisionskontorets sammanvägda bedömning visar att stadsdelsnämndens ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat, styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten i allt väsentligt är tillfredställande och rättvisande.

Förvaltningen har kommenterat på några områden där Revisionskontoret visat på brister och påkallat behov av förbättringsåtgärder. Förvaltningen föreslår till Östermalms stadsdelsnämnd att överlämna detta tjänsteutlåtande som sitt yttrande.

Bilagor

Revisionskontorets årsrapport 2012 inklusive följebrev